

ON THE DEVELOPMENT OF LITHUANIAN NAMES WITH žyg- AND žy-m- STEMS

Summary

The mixing of the Lithuanian compound name *Žyg(i)mantas* with a Christian name *Zigmantas* changed first stem of the compound name from *žyg-* into *zyg-* and *zig-*. It is thought, that the Lithuanian name changed, because its structure is similar to the said Christian name. The varied letters <z> and <ž> at the beginning of the word, and also the varying <i> and <y> were factors, that influenced the mixing of different personal names, which was especially prevalent in central and northern Lithuania. In the western part of Lithuania, the personal name *Žyg(i)mantas* was further shortened to *Žýmantas* because of intensive processes of word contractions. The stimulus for this shortening could be other personal names which have the stem *žy-* (cf. *Žý-gaila*, *Žý-gaudas*, *Žý-gintas*). In the eastern part of Lithuania, the compound personal names with the stem *žyg-* may have already disappeared, but their remains are most probably shown by the one-stemmed names with *žyg-*. The nicknames that appeared from compound personal names with the stem *žyg-* experienced less changes than their basic words, which is why with this one-stem names, it seems, one can support that the personal name *Zigmantas* became similar to compound names with a Lithuanian origin. Also the one-stem names with *žyg-* confirm the development of personal name *Žy-mantas* from the personal name *Žyg(i)mantas*.

LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

ATSŽ – Lietuvos TSR teritorinio administracinio suskirstymo žinynas 2, Vilnius: Mintis, 1976.

Fraenkel Ernst 1965, *Litauisches etymologisches Wörterbuch 2*, Heidelberg: Winter.

Girdenis Aleksas 1995, *Teoriniai fonologijos pagrindai*, Vilnius: Petro ofsetas.

Jablonskis Konstantinas 1934, *Istorijos archyvas 1: XIV a. Lietuvos inventoriai*, Kaunas.

Jablonskis Konstantinas 1941, *Lietuviški žodžiai senosios Lietuvos raštinių kalboje 1*, Kaunas: Lietuvos istorijos draugija.

Jablonskis Konstantinas, Rimantas Jاسas, 1961, *Lietuvos valstiečių ir miestelėnų ginčai su dvarų valdytojais 2: XVIII a.*, Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla.

Jablonskis Konstantinas, Rimantas Jاسas, 1987, *Raganų teismai Lietuvoje*, Vilnius: Mintis.

LKŽ^e – *Lietuvių kalbos žodynas* (<http://www.lkz.lt/startas/htm>).

LPŽ – *Lietuvių pavardžių žodynas 2*, Vilnius: Mokslas, 1989.

LVKŽ⁴ – Kazimieras Kuzavinis, Bronys Savukynas, *Lietuvių vardų kilmės žodynas*, 4 leid., Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2005.

Maciejauskienė Vitalija 1991, *Lietuvių pavardžių susidarymas*, Vilnius: Mokslas.

Maciejauskienė Vitalija 1993, Lietuvių įvardijimas XIX a. pirmojoje pusėje, *Lietuvių kalbotyros klausimai* 32, 100–113 (Baltų onomastikos tyrinėjimai).

Maciejauskienė Vitalija 1997, Vienkamieniai lietuviškos kilmės vardai XVI amžiuje, *Darbai ir dienos* 4 (13), 112–134.

Palionis Jonas 2003, *XVII a. Punios parapijos asmenvardžiai ir vietovardžiai*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

Ragauskaitė Alma 2005, *XVI–XVIII a. kauniečių asmenvardžiai*, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

Ramoniėnė 1987 – Рамо́нене Мья́луте, *Литовские фамилии конца XVIII в.* Daktaro disertacijos rankraštis, Vilnius: Vilniaus universitetas.

Razmukaitė Marija 1996, Kelios pastabos apie Prūsų Lietuvos priesaginės darybos (ir priesaginę) oikonimiją, *Lietuvių kalbotyros klausimai* 36, 74–82.

Salyс Antanas 1983, *Rinktiniai raštai 2: Tiktiniai vardai*, Roma: Lietuvių katalikų mokslo akademija.

Sinkevičiūtė Daiva 2006, *Lietuvių dvikamienių asmenvardžių trumpiniai ir jų kilmės pavardės*, Vilnius: Vilniaus universiteto 1-kla.

Skardžius Pranas 1996, *Rinktiniai raštai 1*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų 1-kla.

Skardžius Pranas 1998, *Rinktiniai raštai 4*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

Zinkevičius Zigmąs 1976 (rec.), A.K. Усціновіч, Антрапанімія Гродзеншчыны і Брэстчыны (XIV–XVIII стст.), Мінск, 1975, *Baltistica* 12 (1), 95–102.

Zinkevičius Zigmąs 1977, *Lietuvių antroponimika. Vilniaus lietuvių asmenvardžiai XVII a. pradžioje*, Vilnius: Mokslas.

Zinkevičius Zigmąs 2005, *Krikščionybės ištakos Lietuvoje*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

Daiva SINKEVIČIŪTĖ

Baltistikos katedra

Vilniaus universitetas

Universiteto g. 5

LT–01513 Vilnius

Lietuva

[*daiva.sinkeviciute@flf.vu.lt*]